

+
M
PAX

22 september 2024
25^e zondag, jaar B
Mk. 9,30-37

Veelgeliefden,

De tweede helft van het Markus-evangelie bestaat uit een lang reisverhaal waarin Jezus optrekt naar Jeruzalem. Stap voor stap bereidt Hij zijn leerlingen voor op zijn dood en verrijzenis. Tot driemaal toe voorspelt Hij wat Hem te wachten staat, maar alle drie de keren reageren de leerlingen met onbegrip en volgt er een uitleg van Jezus.

We hoorden zo juist de tweede lijdensvoorspelling. En zijn leerlingen *begrepen die woorden wel niet maar schrokken er voor terug Hem te ondervragen*. Behalve het onbegrip wijst de evangelist ook op een verlammende angst die de leerlingen verhinderde uitleg te vragen. Die uitleg gaf Jezus alsnog door in te gaan op de concrete gebeurtenissen. Onderweg hadden ze een woorden-wisseling over wie de grootste is. Beter konden zij hun onbegrip niet tonen. Jezus sprak over zijn lijden en heengaan, en de twaalf zijn slechts bekommerd om hun carrière. Hierdoor wordt ook duidelijk wat er met het onbegrip en het geen-uitleg-durven-vragen bedoeld is. De leerlingen begrepen niet welke consequenties het lijden van Jezus *voor henzelf* had en durfden daarover geen vragen te stellen. Onbewust beseften ze dat het Kruis van Christus ook hun persoonlijk leven betrof, een besef dat ook bij ons als christenen moet doorbreken, willen we werkelijk Jezus volgen.

Omdat Jezus aan het Kruis gestorven is, heeft dat gevolgen voor elk van ons persoonlijk. *Wie mijn volgeling wil zijn, moet Mij volgen door zichzelf te verloochenen en zijn kruis op te nemen* (Mk. 8, 34) legde Jezus uit na de eerste lijdensvoorspelling. En na de derde zei Hij: *Wie onder u groot wil worden, moet dienaar van u zijn; en wie onder u de eerste wil zijn, moet aller slaaf wezen*. (Mk. 10)

Ook vandaag krijgen we uitleg na de lijdensvoor-spelling. *Jezus ging zitten en riep de twaalf bij zich*. Dat is een plechtige formulering waarmee Markus aangeeft dat Jezus als leraar een belangrijke uitspraak deed. *Als iemand de eerste wil zijn, zal hij de laatste van allen moeten wezen en de dienaar van allen*. De drievoudige uitleg van Jezus op zijn lijden verwijst aldus naar de dienstbaarheid: zichzelf verloochenen, de laatste en dienaar van allen zijn. Maar wat heeft dat met het Kruis van Jezus te maken? De verklaring vinden we na de derde lijdensvoorspelling: *zoals de Mensenzoon niet gekomen is om gediend te worden maar om te dienen en zijn leven te geven als losprijs voor velen*. (Mk. 10,4) Dat Jezus de weg koos van het lijden heeft onontkoombare gevolgen voor zijn leerlingen, en voor ons.

De lijdensvoorspelling werd door de leerlingen beantwoord met een tegengestelde houding: Jezus sprak er over zijn leven te geven voor de zijnen en de apostelen twistten over de beste plaatsen in het rijk. Tegenover deze twist plaatste Jezus een eis die ingaat tegen de algemene menselijke neiging om zichzelf in het middelpunt te plaatsen, namelijk: niet jezelf, maar de ander maken tot degene om wie het gaat. En vooral de zwakke, kleine, onmondige, machteloze, die zijn als een kind.

In de joodse maatschappij was het kind niet in tel en het staat als representant voor de *laatste van allen*. Het joodse kind had in die tijd niets te zeggen en staat daarom tegenover de moderne mens die alles voor het zeggen wil hebben. Jezus vraagt ons die houding op te geven ten dienste van de zwaksten. Hij verwees naar zijn en ons kruis. Het kruis overkomt je, dat zoek je niet zelf uit. Het wordt ons opgelegd door de omstandigheden. Ook de dienstbaarheid wordt ons opgelegd door concrete omstandigheden, een concrete vraag om hulp, een concrete noodsituatie, een concreet toevertrouwde taak. Zoals we liever onze eigen kruisjes zouden uitzoeken, zo zoeken we ook liever onze eigen diensten uit. Maar als we ons eigen kruisje uitzoeken, is het meestal het verkeerde en als we een eigen dienst uitzoeken, kiezen we meestal een plaats waar we minder nodig zijn omdat we zo vaak over de nood in onze directe omgeving heen kijken naar een nood die veraf is en waar we niet veel aan kunnen doen. We willen de honger in Afrika oplossen, maar vergeten onze buurman. We willen de oorlog bestrijden en vrede bewerken in Oekraïne en het Midden Oosten, maar gaan gewoon door met onze kleine oorlogjes van irritaties en twisten enz.

Is dat misschien de reden dat Jezus vraagt om de laatste plaats in te nemen? Want dan zien we pas wat de nood onderaan is. Van bovenaf kijken we er overheen. Van onderaf kijken we er tegenaan.

Christus zelf identificeert zich met elke mens, ook met de kleinste, het kind. De Vader laat niemand, zelfs geen kind los en wij moeten zijn als de Vader door ons het lot van ieder aan te trekken, zelfs en speciaal van de allerkleinsten.

Door een kind op te nemen, plaatsen wij ons nog achter het kind, op een nog lagere plaats. En dan gebeurt er iets wonderlijks: *Wie een kind opneemt in mijn Naam, neemt Mij op; en wie Mij opneemt, neemt niet Mij op, maar Hem die Mij gezonden heeft*. Dat is het wonder van God-met-ons. God is aanwezig in het kind. God is aanwezig in elk kind. Hij is ook in ons aanwezig, in elke mens.